

PLANUL NAȚIONAL STRATEGIC 2023-2027

BUGET PNS 2023 - 2027

Buget total: 15,88 mld. euro (15.875.396.551 euro):

Buget plăți directe FEAGA: 9,98 mld. euro (9.982.627.625 euro);

Buget intervenții sectoriale FEAGA: cca. 0,21 mld. euro (213.784.150 euro);

Buget dezvoltare rurală*: alocare publică 5,68 mld. euro (5.678.984.776 euro), din care 4,84 mld. euro (4.835.249.460 euro) FEADR.

* Nu include transferul din FEAGA de 0,2 mld. euro

INTERVENȚII PILON I

Distribuire alocare plăți directe	TOTAL 2023-2027	Procent
Plata de bază (BISS)	4,542,852,346.63 EURO	46,44%
Sprijin redistributiv pentru venit (CRISS)	978,314,879.62 EURO	10%
Sprijin complementar venit tinerii fermieri	100,000,000 EURO	1,02%
Eco-scheme	2,751,651,520.75 EURO	28,13%
Transfer către Pilonul 2 (pentru finanțare instalare tineri fermieri)	199,478,828 EURO	2,04%
Total	9.982.627.625 EURO	100%
Intervenții sectoriale	TOTAL 2023-2027 - EURO	
Intervenții sectoriale - SECTORUL VITIVINICOL	183.376.000	
Intervenții sectoriale - SECTORUL APICOL	30.408.150	

SPRIJIN DE BAZĂ PENTRU VENIT ÎN SCOPUL SUSTENABILITĂȚII (BISS)

Plată anuală unitară pe suprafață

1. **91 euro/ha**, pentru o suprafață de 9.185.616 ha, ajungând la **98 euro/ha** în anul 2027 (estimare 79,39 - 130,42 euro/ha),
2. **30 euro/ha**, pentru o suprafață de 513.402 ha, reprezentând pajiști permanente fără încărcătură animală, pe care se practică activitatea agricolă de cosit (25,5 - 44,7 euro/ha).

- suprafață minimă de 1 ha, iar a parcelei de 0,3 ha; iar în cazul **serelor, solariilor, viilor, livezilor, culturilor de hamei, pepinierelor, arbuștilor fructiferi**, suprafața parcelei agricole trebuie să fie de cel puțin 0,1 ha.
- În cazul **legumelor cultivate în sere și solarii**, care beneficiază de sprijin cuplat, suprafața minimă a exploatației este de 0,3 ha, iar suprafața minimă a parcelei este de 0,03 ha.
- În cazul **pajiștilor** trebuie să asigure o încărcătură de animale de minim de 0,3 UVM/ha sau să efectueze cel puțin o cosire anuală.

SPRIJIN REDISTRIBUTIV COMPLEMENTAR PENTRU VENIT ÎN SCOPUL SUSTENABILITĂȚII (CRISS)

Plată anuală unitară pe suprafață
50,61 euro/ha (45,55 – 65,79 euro/ha)
ajungând la **54,14 euro/ha** în anul 2027.

- Se adresează fermierilor eligibili pentru plata BISS.
- Ferme care înregistrează o suprafață 1-50 ha.

Observație - sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității va fi acordat fermierilor care nu și-au fragmentat exploatațiile după anul 2020.

SPRIJIN COMPLEMENTAR PENTRU VENIT PENTRU TINERII FERMIERI

Plată anuală unitară pe suprafață

42,22 euro/ha (35,18 - 60,31 euro/ha),
ajungând la 45,17 euro/ha în anul 2027,

- Tânărul fermier este eligibil la plata BISS,
- Tânărul fermier este instalat pentru prima dată ca șef al exploatației (maxim 5 ani),
- Sprijinul se acordă pentru primele 50 de hectare eligibile.

BUGET FEGA

Intervenții Pilon I	Alocare FEAGA	Alocare anuală	% din alocare
	2023-2027		
Sprijinul de bază pentru venit (BISS) – 91,3 E/ha	4,542,852,346.63	908,570,469.33	46.44%
Sprijin redistributiv pentru venit (CRISS) – 50,61 E/ha	978,314,879.62	195,662,975.92	10.00%
Sprijin complementar venit tinerii fermieri – 42,2 E/ha	100,000,000	20,000,000.00	1.02%
Transfer in Pilonul 2 (pentru finanțare instalare tineri fermieri)	199,478,828	39,895,765.60	2.04%
Eco-scheme:	2,751,651,520.75	550,900,304.15	28.13%
• teren arabil 59 E/ha – 375,7 MEuro/an			
• agri durabilă mici fermieri 120 E/ha – 105,6 MEuro/an			
• înierbare între rânduri 90E/ha – 17,7 MEuro/an			
• bunăstare vaci lapte 100 E/ha – 30 MEuro/an			
• bunăst. tineret îngrășat 109,5 E/ha – 21,9 Meuro/an			

PRACTICI BENEFICE PENTRU MEDIU APLICABILE IN TEREN ARABIL

Fermierul se angajează să respecte una din următoarele condiții generale ale Eco-schemei:

VARIANTA I

- Dimensiunea exploatației să fie de **minim 5 ha în teren arabil**, cu parcele de minim 0,3 ha,
- **Minim 4 %** din terenul arabil să fie alocat **elementelor neproductive** (inclusiv teren lăsat pârloagă),
- Cultivare pe **minim 5%** din totalul terenului arabil declarat, culturi leguminoase, bogate în proteină vegetală, fixatoare de azot, care se pot recolta, precum: **soia, mazăre de consum/furajeră, mazărice, sparcetă, trifoi, facelia, fasole, fasoliță, ghizdei, năut, lupin, linte, bob, lucernă, arahide, amestecuri de leguminoase și graminee perene**),
- Realizarea uneia dintre **condițiile specifice**.

PRACTICI BENEFICE PENTRU MEDIU APLICABILE IN TEREN ARABIL

Fermierul se angajează să respecte una din următoarele condiții generale ale Eco-schemei:

VARIANTA II

- În cazul fermelor cu **peste 75 %** din terenul arabil **utilizat pentru producția de iarbă sau de alte plante furajere erbacee**, culturi de **leguminoase**, culturi aflate **sub apă** o mare parte a ciclului de cultură, sau care face **obiectul unei combinații**, **ponderea elementelor neproductive** (inclusiv teren lăsat pârloagă) **trebuie să depășească 1%**.
- Realizarea **condițiilor specifice**.

PRACTICI BENEFICE PENTRU MEDIU APLICABILE IN TEREN ARABIL

CONDIȚII SPECIFICE

A. Să practice diversificarea culturilor (mai - septembrie a anului de cerere) pe terenul arabil, în funcție de suprafață, după cum urmează:

- în cazul **suprafețelor cuprinse între 5 ha și 30 ha**, fermierul trebuie să cultive **cel puțin două culturi diferite**, iar **cultura principală să acopere maximum 75% din terenul arabil**;
- în cazul **suprafețelor de peste 30 ha**, fermierul trebuie să cultive **cel puțin trei culturi diferite**. Cultura preponderentă trebuie să acopere **maximum 75 % din terenul arabil**, respectiv **două culturi preponderente să acopere împreună maximum 90 % din terenul arabil**, cu respectarea procentului de **5% din teren pentru elementele neproductive**;
- în cazul în care **suprafața de teren arabil este cultivată în proporție de peste 75%** cu iarbă/ plante erbacee/ leguminoase sau acoperită cu culturi aflate sub apă o mare parte a ciclului de producție, indiferent de mărimea exploatației pentru care solicită sprijinul prin această eco-schema; se consideră ca fiind practică de DIVERSIFICARE dacă respectă un procent de **minim 1% de teren neproductiv**.

PRACTICI BENEFICE PENTRU MEDIU APLICABILE IN TEREN ARABIL

CONDIȚII SPECIFICE

B. Să practice o tehnologie de agricultură de tip conservativ pentru sol (no /minimum /strip-tillage) pe toată suprafața exploatației sau pe minim 50% În cazul în care nu respectă ponderea minimă de acoperire de minim 50%, fermierul devine eligibil doar pentru suprafața pe care practică agricultura de tipul conservativ pentru sol (exemplu: doar pe echivalentul a 49% din suprafața fermei).

C. Să aplice practica agricolă de precizie fertirigare rațională (sau fertilizarea fazială fracționată) care presupune administrarea rațională a nutrienților în apa de irigare. În acest caz este eligibilă doar suprafața pe care se aplică aceste practici (cu predilecție pentru culturile horticole).

D. Să aplice măsuri de corectare a acidității solului (măsuri de liming) în vederea îmbunătățirii condițiilor de creștere și dezvoltare a culturilor agricole pe terenurile acide.

Cuquantumul indicativ: 59,61 euro/ha - estimare la nivel național: 6.300.000 ha (54,20 - 91,71 euro/ha)

PRACTICAREA UNEI AGRICULTURI PRIETENOASE CU MEDIUL ÎN FERMELE MICI (GOSPODĂRII TRADIȚIONALE)

CONDIȚII GENERALE OBLIGATORII

- deține o **exploatație de maxim 10 ha teren arabil**, cu parcele de minim 0,3 ha;
- se angajează **să asigure cultivarea suprafețelor cu cel puțin 10% plante leguminoase**, fixatoare de azot, care sunt bogate în proteină vegetală, capabile să asigure furajarea efectivelor cu proteină vegetală autohtonă, conform practicilor fitotehnice și de tehnologie agricolă și îmbunătățesc calitatea solului, precum: specii proteaginoase/leguminoase: **lucernă, soia, linte, mazăre, mazărice, trifoi, sparcetă, ghizdei, fasole, năut, bob, lupin, fasoliță**. De asemenea, pe restul suprafeței, fermierii vor cultiva: **sfecclă, gulie furajeră, plante oleaginoase, porumb, ovăz, orz, grâu, triticale (graminee specifice)** necesare alcătuirii rațiilor furajere de calitate și sănătoase, care vor constitui materia primă pentru amestecuri furajere în cadrul fermelor mici. Totodată, sunt eligibile suprafețele de teren necultivat pe o perioadă de **maxim un an**, întreținute în bune condiții agricole;
- se angajează **să respecte condițiile specifice eco-schemei**.

PRACTICAREA UNEI AGRICULTURI PRIETENOASE CU MEDIUL ÎN FERMELE MICI (GOSPODĂRII TRADIȚIONALE)

CONDIȚII SPECIFICE

- să asigure **un efectiv mediu anual de animale** din speciile: ovine, caprine, bovine, bubaline, suine, ecvidee de minim 0,5 UVM/ha;
- se angajează anual să țină o **evidență a culturilor vegetale** obținute în urma cultivării suprafețelor;
- se angajează să realizeze o **rotație a culturilor**, respectiv să alterneze culturile cel puțin o dată pe an la nivel de parcelă agricolă, cu excepția culturilor multianuale, a ierbii și a altor plante furajere erbacee, inclusiv a culturilor secundare gestionate în mod corespunzător.

PRACTICAREA UNEI AGRICULTURI PRIETENOASE CU MEDIUL ÎN FERMELE MICI (GOSPODĂRII TRADIȚIONALE)

De asemenea, se consideră că fermierii îndeplinesc **practica benefică pentru mediu privind rotația culturilor** și în următoarele situații:

- în cazul în care **minim 75 %** din terenul arabil este utilizat pentru **producția de iarbă sau de alte plante furajere erbacee**, este cultivat cu culturi de leguminoase sau face obiectul unei combinații între aceste utilizări;

sau

- în cazul în care minim 75 % din suprafața agricolă eligibilă **reprezintă pajiște temporară** sau este utilizată pentru producția de iarbă sau de alte plante furajere erbacee.

Cuantumul indicativ: 120 euro/ha (102 – 178,8 euro/ha)

ÎNIERBAREA INTERVALULUI DINTRE RÂNDURI ÎN PLANTAȚIILE POMICOLE, VITICOLE, PEPINIERE ȘI HAMEIȘTI

Suprafața eligibilă:

- **eco-schema se aplică pe toate suprafețele de culturi permanente** existente la nivel național, pe care sunt înființate plantații viticole, plantații pomicole, pepiniere și hameiști

Beneficiarul:

- se încadrează în **categoria fermierilor activi** (conform definiției naționale) în înțelesul articolului 4 din Regulamentul (UE) 2115/2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune
- **este beneficiar de BISS**

Cuantumul indicativ: 90 euro/ha - estimare la nivel național - 190.800 ha (81 - 115 euro/ha)

MĂSURA DE AGRO-MEDIU ȘI CLIMĂ - CULTURI VERZI

Condiții de eligibilitate:

- se angajează să mențină angajamentul pentru o **perioadă de minimum 5 ani** de la data semnării acestuia,
- **semnarea culturilor verzi** trebuie realizată până la **15 octombrie** în unitățile administrativ teritoriale (UAT) cu **altitudine medie de până la 600 m**, respectiv până la **30 septembrie** în UAT cu **altitudine medie de peste 600 m**, utilizându-se: **mazăre, mazăriche, fasole, soia, linte, lupin, năut, bob, fasoliță, trifoi, lucernă, sparcetă, muștar, sulfină, rapiță,**
- **utilizarea fertilizanților chimici este interzisă**, doar fertilizanții organici putând fi utilizați înaintea înființării culturilor verzi,
- **biomasa formată** trebuie să fie încorporată în sol cel târziu până la 31 martie.

Cuquantumul indicativ: 131 euro/ha/an

SPRIJIN CUPLAT VEGETAL ȘI ZOOTEHNIC

Sprijin cuplat pentru venit (inclusiv culturi proteice), din care:	Suprafață	Valoare totală	Raportare la nivel de unitate
1. Soia	176.000 ha	26.400.000	150 EURO/ha
2. Lucernă	121.783 ha	12.300.000	101 EURO/ha
3. Leguminoase boabe industrializare (mazăre și fasole, fasole păstăi)	6.300 ha	1,354,000	215 EURO/ha
4. Cânepă	950 ha	232,75	245 EURO/ha
5. Orez	6.000 ha	3,630,000	605 EURO/ha
6. Sămânță de cartof	650 ha	1,300,650	2.001 EURO/ha
7. Hamei	260 ha	155,976	600 EURO/ha
8. Sfeclă de zahăr	20.000 ha	18,000,000	900 EURO/ha
9. Legume cultivate în câmp (tomate, castraveti, ardei, vinete)	2.000 ha	3,200,000	1.600 EURO/ha
10. Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete)	2.000 ha	4,200,000	2.100 EURO/ha
11. Fructe pentru procesare (prune, mere, cireșe, vișine, caise, piersici)	12.000 ha	6,804,000	567 EURO/ha
12. Producere sămânță plante furajere	6.000 ha	1,200,000	200 EURO/ha
13. Vaca de lapte - primele 5-250 capete la munte, 10 - 250 câmpie	280.000 ha	95,492,400	330 EURO/cap de animal
14. Taurine de carne - primele 10-250 capete	72.000 ha	22,250,000	281 EURO/cap de animal
15. Bivolite de lapte	10.800 ha	1,999,000	185 EURO/cap de animal
16. Ovine/caprine	3.600.00 ha	91,008,000	25 EURO/cap de animal
17. Viermi de mătase		172,9	0,17 EURO/kg
TOTAL		284.557.696	

ZONE CU CONSTRÂNGERI NATURALE

A. Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană

Zona montană este acoperită de un număr total de 658 localități, totalizând o suprafață agricolă de 1.829.487 ha (date APIA 2021).

Degresivitatea sprijinului financiar

În cazul fermelor cu suprafețe agricole mai mari de 50 ha (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1 - 50 ha - 100% din prima acordată pe hectar – **40 euro /ha/an,**
- 50,01 - 100 ha - 75% din prima acordată pe hectar - **30 euro /ha/an,**
- 100,01 - 300 ha și peste 300 ha - 50% din prima acordată pe hectar - **25 euro/ha/an.**

ZONE CU CONSTRÂNGERI NATURALE

B. Zone afectate de constrângeri naturale semnificative

Cuprinde un număr de 757 localități care au fost incluse în această categorie, cu o suprafața agricolă de 4.327.685 ha. (date APIA 2021)

În cazul fermelor cu **suprafețe agricole mai mari de 50 ha** (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1-50 ha - 100% prima acordată pe hectar - **40 euro/ha/an**,
- 50,01-100 ha - 75% prima acordată pe hectar –
30 euro/ha/an,
- 100,01-300 ha și peste 300 ha - 50% prima acordată pe hectar - **25 euro/ha/an**.

ZONE CU CONSTRÂNGERI NATURALE

B. Zone afectate de constrângeri naturale specifice

Suprafața ocupată de cele 24 localități aflate în zonele care se confruntă cu constrângeri specifice (Delta Dunării) este de circa 5.900 km², reprezentând 2,47% din suprafața totală a României și în care suprafața agricolă este de 175.198 ha (date APIA 2021).

Degresivitatea sprijinului financiar

În cazul fermelor cu suprafețe agricole mai mari de 50 ha (prag de la care începe aplicarea degresivității), valoarea plății scade pentru acele suprafețe agricole care depășesc această valoare:

- 1-50 ha - 100% din prima acordată pe hectar - **80 euro/ha/an**,
- 50,01-100 ha - 75% din prima acordată pe hectar - **60 euro/ha/an**,
- 100,01-300 ha - 50% din prima acordată pe hectar - **40 euro/ha/an**,
- peste 300 ha - 35% din prima acordată pe hectar - **28 euro/ha/an**.

INVESTIȚII ÎN EXPLOATAȚII AGRICOLE

Distribuire alocare la nivel de intervenții	TOTAL PUBLIC 2023-2027 EURO
Investiții în exploatațile agricole - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați	176.648.471
Investiții în exploatațile agricole - Investiții în exploatațile pomicole	151.383.529
Investiții în exploatațile agricole - Investiții în producție primară - sector legume și/sau cartofi	121.383.529
Investiții în exploatațile agricole - Investiții în producție primară în sectorarele hamei, flori și struguri de masă	50.395.294
Investiții în exploatațile agricole - Investiții în producția primară - sector zootehnic	236.677.647
Investiții în condiționarea, procesarea și marketingul – produselor agricole și pomicole în afara exploatației	252.941.176
Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene	202.075.294
Modernizarea infrastructurii de irigații	400.973.412
Înființarea sistemelor de irigații	102.421.176
Crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă	200.494.118
Crearea/modernizarea infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural	200.988.235
Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri (inclusiv transferul din Pilonul I)	250.691.764
Contribuții financiare la plata primelor de asigurare	24.103.967
Contribuții financiare la instrumentul de gestionare a riscurilor fermierilor afectați de pierderi ale producției agricole	73.803.619
Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol	15.444.706
Investiții în crearea și dezvoltarea de activități nonagricole	212.180.832
LEADER	500.000.000
Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI	40.082.353
Transfer de cunoștințe	6.000.000
Consiliere agricolă	4.040.715

A scenic landscape featuring a vibrant green field in the foreground. A small, rustic wooden house with a dark roof is situated on the right side of the field. To the left of the house, a single, leafy tree stands alone. In the background, a dense line of trees separates the field from a series of rolling green hills and mountains. The mountains are partially shrouded in mist or low clouds, adding a sense of depth and atmosphere. The entire image is overlaid with a semi-transparent green filter, creating a monochromatic effect. Centered over the middle of the image is the text "VĂ MULȚUMIM!" in a clean, white, sans-serif font.

VĂ MULȚUMIM!